

Fehér Klára

Jonatán Könyvmolyképző

Fehér Klára

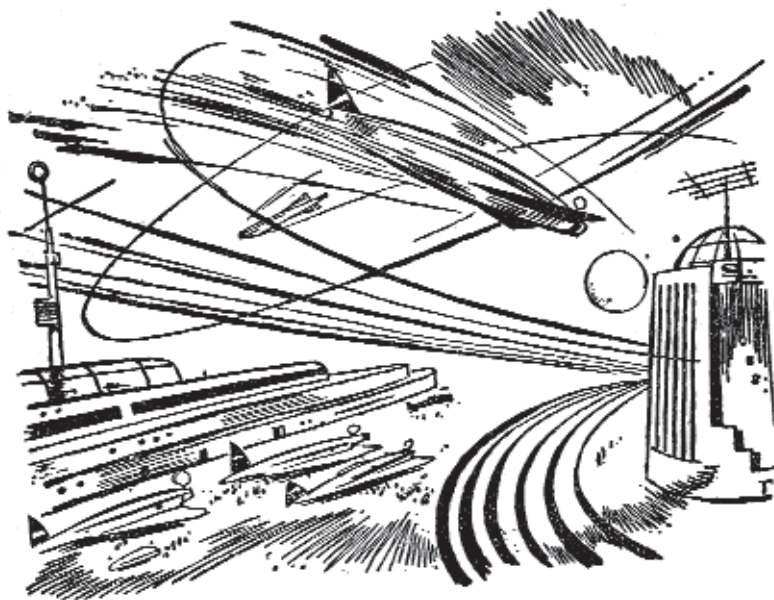
A FÖLDRENGÉSEK SZIGETE

Könyvmolyképző Kiadó
Szeged, 2008

Legkedvesebb barátainknak:

Tominak, Marcsinak, Julikának, Lacikának

és minden kedves kis olvasómnak
szeretettel ajánlom
ezt a könyvet

Figyelem! Figyelem!
Kedves Ifjú Olvasóim!

Hosszú, fáradságos és kalandos utazásra indulunk. Jól ki kell nyitnunk szemünket, fülünket, hogy el ne tévedjünk. Tudjátok-e, hová igyekszünk? „A Földrengések Szigetére” – feleltek Ti igen bölcsen, és talán már nyúltok is a térkép után. Csakhogy a Földrengések Szigetét kereshetitek ám! Miért? Mert úgysem találjátok meg. Nem tréfálok! Ma, 1957. január 10-én, amikor ezt a könyvet írom, talán valahol a Csendes-óceán fenekén, a Kermadec-Tonga árok közelében alszik még az a földdarabka, amelyet a könyv hősei, Barlay Tamás, Bencze András professzor, Bencze Jancsi és többi barátunk felfedeznek majd.

Mert hogy el ne felejtsem, mi nemcsak hegyeken, völgyeken, tengereken át utazunk, de átrepülünk az időn is. Ettől a pillanattól kezdve mindaddig, amíg a könyvet le nem teszitek, nem 1957-et írunk. Nem bizony! 2057 tavasza van, vagyis a XXI. század második felében járunk, amikor az emberek cammogó autók helyett gyors quintobuszokon suhannak, négy órát dolgoznak naponta, a többi időt művelődéssel, sporttal, vidám játékkal töltik. Ételt, italt, ruhát, lakást ingyen kap mindenki. Csak luxuscikkekért, nyalánkságokért, különleges divatholmikért kell fizetni. A lakóházakat üzletben árulják. Az ifjú házaspár délelőtt a boltban kiválasztja a rajzot – délutánra készen áll a ház, előre gyártott elasztiton falakból. Minden embernek külön hálószoba, dolgozószoba jár, minden családnak együttesen egy-egy fogadószoba, ebédlő, torna- és játékterem, quintobuszleszálló és uszoda is. Csak annak kell a lakásért pénzt fizetnie, aki ennél többet akar, mondjuk, teniszpályát is, otthoni kutatólaboratóriumot vagy két ebédlőt...

Egy szó mint száz, 2057 tavasza van. A kéklő égen régmódi báránnyelű helyett a nemzetközi légi országút színes izotópcsíkjai ragyognak, s a színes utakon almazöld és ezüst quintobuszok száguldanak. A földön a ragyogóan tiszta, lemosható elasztiton házak tetőteraszain banánpálmák között gyepes játszóterek várják a gyerekeket, és a széles utcák mozgójárdái mellett árnyas, terebélyes diófák sorakoznak. Amerre nézünk, szokatlan és csodálatos dolgokra bukkanunk.

Remélem, nem bánjátok meg, hogy útra keltünk!

1

Bencze professzor diákjai

A 2057-es esztendő egyik szép májusi reggelén izgatott fiatalember szólt bele a Közép-európai Időjárás-szabályozó Állomás televífonjába:

- Legyenek szívesek a vasárnap délelőtti időt...
 - Melyik kerület, kérem?
 - Kilences. Központi Egyetem.
 - Huszonkét Celsius-fok meleg. Délelőtt tíz óra tájban langyos eső, öt-hat milliméter.
 - De kérem, ez tűrhetetlen! Már megint nem vették figyelembe az egyetem kívánságát.
 - **Ő**nök nem vették figyelembe, hogy a Központi Kertészet salátagyára naponta kétszer esőt rendelt.
 - Füttyülök a salátára! Nekünk vasárnap lesz az évváró ünnepélyünk. Díszszemle...
 - Halasszák el az ünnepséget egy fél nappal!
 - Panaszt teszek az időjárásügyi miniszternél.
 - Azt megteheti.
- Bumm. A televífonkagylót lecsapták. Az Időjárás-szabályozó Állomás inspekciós technikus a televífon televíziós

lapjára nézett. A mérges egyetemi műszaki titkár képe már nem látszott rajta, de azért a technikus kiöltötte a nyelvét, és „vigyen el az ördög”-öt morgott, mielőtt ő is letette a kagylót. A technikus fiatal ember volt, huszonkét éves, és a kerek égvilágon semmit sem szeretett úgy, mint az időjárás-szabályozást. Boldog volt, ha nehéz feladatot kapott. Ha például a búzatermő központ hótakarót rendelt, szolgálatkészen jegyezte: „Éjjel kettő és négy között tudnám adni, jó?” „Igen, nagyon jó” – felelték a búzatermesztők, és a technikus ragyogó szemmel figyelte, amint egy gombnyomásra megindultak az atomventillátorral hajtott hófelhők, és az irányítóterem térképén a radar zöldes fénnel jelezte, mint növekszik, vastagodik a megrendelt hótakaró. Ilyenkor az ifjú technikus úgy érezte, földöntúli hatalma van, ő a napsütés és hófúvás, esők és viharok ura, és bőkezűen adományozta a havat a síugró sáncokra, a langyos esőt a szomszagos virágoskertekre, a szélvihart a vitorlásversenyekhez. De az emberek nem becsülték meg kellően az Időjárás-szabályozó Állomás munkatársait. Későn és rendetlenül adták be az igényléseket, veszekedtek, panaszkönyvet kértek, az Időjárásügyi Minisztériummal fenyegettek, és elvetemült újságírók vicceket írtak az időjárás-technikusokról, összehasonlítgatván őket a száz évvel ezelőtti füttyös kalauzokkal.

„Undok társaság” – morogta még egyszer az időjárás-technikus, és legszívesebben odacsapott volna egy záporosót az egyetemisták nyakába, akik gyanútlanul sétálgattak a Központi Egyetem hófehér márványoszlopai között, vagy matematika-jegyzeteik fölött ábrándozva nézték a messzi kék tavat...

A Központi Egyetem a Balaton somogyi partján épült, körülbelül ott, ahol száz évvel ezelőtt Aliga, Világos, Siófok

és Földvár villasorai állottak. Tulajdonképpen hatalmas város volt a Központi Egyetem, öt-tíz emeletes tudományos intézetekkel, klubokkal, színházépületekkel, előadótermekkel, diákotthonokkal és külön a professzor-városrész, gyönyörű villasoraival. A város mintegy félkört írt le a tó lankás partján, koszorúba fogva a Főépületet és a Dísz teret. A Főépületben a rektori hivatal, a tanácsterem és a múzeum volt. A Főépület előtt, közvetlenül a tóparton terült el a Dísz tér, egy tizenhat négyzetkilométeres, gyepes, virágos terület, szökőkutakkal, rózsalugasokkal és a Szobrok Útjával. A Szobrok Útja tulajdonképpen nem volt út, hanem az utak bonyolult szövevénye: babér- és tujafák, magnóliabokrok és gesztenyesorok között természetes nagyságukban és valóságos anyagukban, kőben, bronzban álltak itt a világ leghíresebb szobrainak másolatai. S az egyetemisták esti sétáikon a Laokoón-csoporton álmélkodhattak, vagy megbámulhatták Michelangelo Pietájának, a Hradzsiban álló Szent György-szobornak vagy akár a klagenfurti bronzsárkánynak mását... A Dísz tér legeslegközepe első pillantásra semmi különösét nem ígért. Magas, dús fű, tulipán- és szegfűágyások vagy egy négyzetkilométernyi területen. Pedig ez a füves terület volt az egyetem büszkesége. Mert egyetlen gombnyomásra a fűborította földlapok elmozdultak, s helyükön kiemelkedtek a sportpályák – aszerint, hogy milyen mérkőzésre készültek éppen. Futballpályák kapukkal és kirajzolt tizenhatos vonallal – salakos vagy füves tenispályák – és a pályák körül húsz méter magas tribünök, rugalmas műanyagból készült, karosszék formájú ülőalkalmatosságok sorával. Mindkét szék karfájánál törpe narancscserjék és banánpálmák kínálták érett gyümölcsüket.

A Dísz tér fáit és virágait a Központi Kertészet infravörös

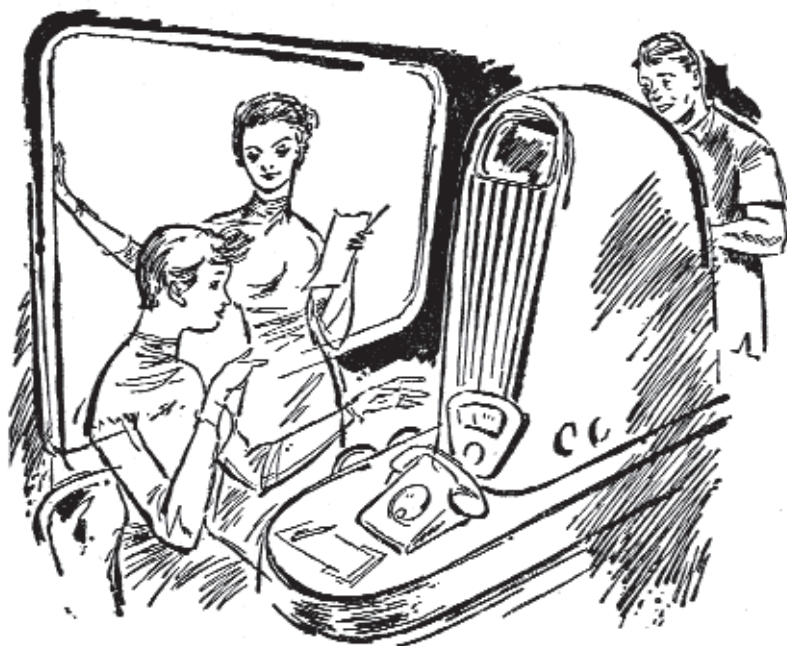
sugárzással tartotta állandóan egyenletesen meleg hőfokon, és minden hajnalban négy órakor huszonnyolc Celsius-fokra melegített esővel locsolta. Az esővíz mindazokat a foszforos és nitrogénes vegyületeket tartalmazta, amelyek szükségesek voltak ahhoz, hogy a fák az év minden szakában gyümölcsöt érleljenek.

A Központi Egyetem gondnokságának vezénylőterme szerény egyemeletes oldalépületben volt. A színes lámpák, gombok és fogantyúk sokaságát egy férfi és két nő kezelte. A férfi sovány, fekete bajuszos fiatalember volt, a legdivatosabb ultraszuper-szixtilon műanyagból készült köpenyt viselte, és felső gombját szántszándékkal nyitva hagyta, hadd lássa a két nő a legdivatosabb nyakkendőjét, amely valódi fehér lenvászonból készült, és egy pálmafára kapaszkodó, piros fenekű csimpánzot ábrázolt. De a szép műszaki titkár ebben a pillanatban nem törődött sem a lányokkal, sem a gyönyörű, csimpánzdíszes nyakkendővel. Leacsapta a televífonkagylót, és ingerülten szaladgált fel-alá.

– Hallották ezt a szemtelenséget? Vasárnap délelőtt eső! Eső akkor, amikor a vendégeink megérkeznek! Amikor a diákok felsorakoznak. Eső az ünnepség kellős közepén!

– Máskor adja be idejekorán a szépidő-igénylést – felelte vállat vonva az egyik lány. – Sanyika, maga mindent elfelejt, amióta szerelmes. Igaz, Eszti?

Az Esztinek szólított lány nem válaszolt. Gondterhelten babrált a fémfogantyúk regimentje között. Lenyomott egy gombot, és a televíziós ernyőn ellenőrizte, amint mozdulátára öt mázsa liszt hull a mozgó szítán át egy óriás üstbe, és pergő lapátok, ultrahang-besugárzástól gőzölgő vízszugarak, kavargó habverők, hatalmas krumplinyomók ütemes mozgá-

sa után a gépsor másik oldalán szakadatlan zsírpermet alatt egy orlonvályú ezrével ontja a kész szilvás gombócot.

– Eszti, hozzád szóltam.

– Várj, Anna, nem érek rá.

A karcsú, barna hajú Anna lenyomta a „20. Épület, Takarítás” jelzésű gombot, az ellenőrző ablakon egy pillanatra még figyelte, amint a porszívó, levegőkicserélő, fertőtlenítő-permetező gépek működni kezdenek, és lemosnak, leporolnak, felfrissítenek mindent, falat, padlót, szőnyeget, kilincset a húszas takarítókörzet egész területén. A takarítógép-kombinát kifogástalanul működött. Anna felállt, odament Eszti mögé.

– Hadd nézzem, mit kapunk ebédre. Bécsi szelet, paradicsomsaláta, szilvás gombóc, banánkrém... hihihi... véletlenül megint Bencze professzor kedvenc ételei.

– Az étlapot nem én hagytam jóvá, hanem az egyetemi élelmezési tanács – felelte Eszti fülig vörösödve.

– Az én munkámat is. Beviszem a takarítás, mosás, fűtés, világítás, ózonellátás évi tervét, a főgondnok rám mosolyog, és megkínál likőrös drázséval... pontosan így ellenőrzik a te étlapjaidat is. Meglátod, egyszer szilvásgombóc-lázadás lesz. Más szeretne néha egy kis káposztás kockát is enni, ha a te gyomorhajos professzorod nem is szereti.

– A professzor először is nem az enyém, másodszor nem gyomorhajos, harmadszor nem is kedvenc étele a szilvás gombóc, negyedszer, ötödször és tizedszer nem én szabom meg az étlapot, különben is nyolcféle diétás étrend is van, mindenki azt ehethet, amit akar.

– Ó, a kis álszent! Nem a te professzorod, nem a te professzorod, de majd meghalsz utána. A szabadnapjaidon beülsz az előadásaira, és ahelyett, hogy táncolni mennél, az 1724-es petrográdi árvíz történetét hallgatod... És most is, nézzék csak a szende leányzót... a tésztagyár ellenőrző ablaka rossz hullámhosszra van állítva. Nézze csak, Sanyika... Eszti a geológiai tanszéken ellenőrzi a szilvás gombócot...

– Inkább a saját ellenőrző tábláját nézze! Három perce ég a piros lámpa!

– Jaj nekem, miért nem szólt?! – kiáltott ijedten Anna, és a helyére szaladt. – Túl sok fertőtlenítőt permetezett a falakra ez a hülye gép. Most száríthatom. A végén még levonják a fizetésemből.

A televífon megcsörrent Eszti íróasztalán. A Technikai Ellenőrzés jelentkezett. Tessék megigazítani a készüléket, mert a tésztagyár helyett hibásan ráállt a geológiai tanszék hullámhosszára, és zavarja a munkát. „Ó, bocsánat, véletlen

volt” – suttogta Eszti lángvörösre váltan, és gyorsan belenézett a tejuveg képbe. Bencze professzor az íróasztalnál ült, és szorgalmasan írt. Hullámos gesztenyeszínű haja előrehullt, árnyékot vetett magas homlokára. „Nem szeretsz, észre sem veszed, hogy a világon vagyok” – sóhajtotta Eszti, és engedelmesen továbbcsavarta a hullámhossz-beállítót.

– Rendben van – szólalt meg a Technikai Ellenőrzés.

„Azért is szilvás gombóc lesz mindennap. És banánkrém és gesztenyetorta és minden lesz, amit csak szeret... Ó, hiszen három nap múlva vége a tanévnek, és akkor elmegy! Milyen rossz, hogy a hosszú, hosszú vakációban nem fogom látni. Ha egyszer moziba hívna vagy sétálni...”

– Min ábrándozik, Esztike? – kérdezte a műszaki titkár, és meglobogtatta csodaszép nyakkendőjét. – Miért nem néz rám?

– Mert akkor kozmás lesz a spenót – felelte mérgesen Eszti, és hatalmasat sóhajtott. Mit csinálhat most Bencze professzor?

Bencze professzor ebben a percben a dolgozószobájában ült, de nem az íróasztalnál, hanem az alacsony, kerek dohányzóasztal mellett, és pálinkát töltött vendégeinek.

– Igyanak uraim, nyugodtan; hiszen már felnőtt férfiak, kész tudósok, túl a vizsgákon. Igaz, Feri?

A megszólított fiatalember széles szájjal nevetett.

– De túl ám, professzor úr. Most már férfiasan bevallom, hogy a kozmológiai fejezetből Buffon fejtegetéseit meg sem tanultam. Gondoltam, csak nem fog annyira üldözni a balserencse, hogy pont azt kérdezze tőlem a szigorlaton. Gyakorlati jelentősége úgyszincs az egésznek. Haha... kit érdekel,

hogy a jó öreg Buffon mit karattyolt össze háromszáz évvel ezelőtt...

Bencze professzor nem viszonzta a mosolygást. Kedvetlenül összehúzta a szemöldökét, és a másik fiatalemberhez fordult:

– Mikor indultok, Tamás?

– Az évváró után három napra hazautazom Budapestre. Csütörtökön vagy pénteken indulunk.

– Hová?

– Hát a hagyományos útvonal, professzor úr. Elviszem a kislányt világot látni. Peking, Moszkva, Párizs, Róma. Leszaladunk a Krím félszigetre, esetleg Dél-Görögországba... kicsit fürdünk a tengerben, megnézünk egypár múzeumot...

– Hát hagyományosnak éppen nem hagyományos az útitervek – morogta Bencze professzor. – Legfeljebb az utóbbi öt-hat évben kaptak rá az ifjú tudósok.

A két fiatalember, Csizmás Ferenc és Barlay Tamás csodálkozva látta, hogy Bencze professzor felugrik, kapkodva, szinte dühös mozdulatokkal vaskos könyvet rángat le a polc-ról, kinyitja, és a fiúk felé bök.

– Tessék. Az egyetemünk alapszabálya. Ugye, már nem emlékeznek rá? Pedig elsős korukban aláírták.

Barlay Tamás arcát vérhullám öntötte el. Ahogy a bőrkötéses fóliás az asztalon feküdt, megjelent előtte egy öt évvel ezelőtti kép, olyan élesen, olyan világosan, mintha most, két pillanattal ezelőtt történt volna minden. Látta önmagát, az akkor még tizenkilenc éves diákot, amint az egyetem repülőterére kormányozza helikopterét, és zsebében a Budapesti Tudományegyetem ajánlólevelével elindul a Szobrok Útján a rózsák és magnóliák között a Központi Egyetem márványoszlopai felé... Igen, ugyanezt a könyvet tették akkor elé, ugyanezek a perga-

menlapok feküdtek a rektori hivatal zöld posztós asztalán, és ő meghatottan olvasta a Világbéketanács Első Számú Közép-európai Központi Egyetemének alapszabályait.

– Nos, emlékeznek? – kérdezte csendesen Bencze professzor.

Emlékszik-e? Szóról szóra megtanulta.

„Közép-Európa évszázadokon át háborúk tüzfészke volt. Ma békeszerető népek hazája. Ennek jelképéül alapítjuk a Központi Egyetemet. Tanuljon itt a világ minden egyetemének egy-egy kiváló diákja, az a fiatal fiú vagy lány, aki már első éves korában bebizonyította a tudományok iránti érdeklődését, tehetségét, rátermettségét. Olyan fiatalok tanuljanak itt, akik fáradhatatlanok a munkában, akik áldozatkészen és hősiesen akarják előbbre vinni az emberiség boldog életének szent ügyét.”

Emlékszik-e még? El lehet-e felejteni az esküt a Dísz téren? El lehet feledni a laboratóriumok hűvös csendjét, a kutatások izgalmát, a könyvtárakat és tanulószobákat, Bencze professzor előadásait, Li Heit, a kínai kislányt, aki évekig padszomszédja volt? El lehet-e felejteni az egyetem tudományos híradóját és a múzeumban a régi diákok Dicsőségtábláját? És a táblán az arcképeket: az időjárás-szabályozás feltalálói, a rák legyőzői, az ezer atmoszféra nyomásnak ellenálló millipressztiton és a millió atmoszféra nyomásnak ellenálló, és nyolcezer fokos hőséget kibíró megapressztiton készítőit... Ó, hányszor álldogált a Dicsőségtábla előtt, és álmodozott, mi lesz, ha ő, Barlay Tamás megkapja a diplomáját...

Igen, a Szabályzat!

„És azoknak a tudósoknak és kutatóknak emlékére, akik

előbbre vitték a tudományt, az ókor föníciai hajósainak emlékére, az égbe törő Ikarus emlékére, a remeket készítő vándorló céhlegények emlékére, Giordano Bruno, Marco Polo és Kolumbus, Magelhaes és Cseljuskin emlékére minden esztendőben azok az ötödévesek, akik kitűnő eredménnyel szerzik meg diplomájukat a Központi Egyetemen, iskolánk költségére egy esztendőn át tetszés szerinti útitervvel utazhatnak; ismerjék meg a Földet!”

Barlay Tamás lehajtotta a fejét, és Csizmás Ferire nézett. Feri a pálinkásüveg után nyúlt, és a legújabb slágert fütyörészte:

*Jaj, ne legyen régimódi,
A rakéta már régi módi,
Jöjjön velem,
Sztratoszkopteren
Az égbe viszem fel én.
Hát jöjjön velem,
S egy holdkráteren
A csókra megtanítom én... taramtam...*

Bencze professzor visszatette a polcra a könyvet. Tamás rémülten bökte oldalba Ferit.

– Megőrültél, Feri? Fütyörészni a professzor előtt?

Feri hamiskásan hunyorított. Hát aztán. Kész, felnőtt emberek. Nem parancsolnak a tanárok.

– Szóval megvan az útitervük – mondta kedvetlenül a professzor.

– A későbbi terveiket nem is kell elárulniuk, úgyis kitálalom. Az egyéves utazgatás leteltével jelentkezni fognak a Természettudományos Intézetek Minisztériumában, és igazgatói állást vállalnak valamelyik központi atomtelepen.

Enynyi manapság a tudományos ambíció: a napi négyórás munkaidő, villalok, saját quintobusz, hetenként kétnapos pihenő a tengerparton, csak semmi izgalom, semmi kaland, semmi veszély... és nehogy idő előtt pocakot vagy tokát növeessenek, havonta egy napra befekszenek egy tátrai vagy svájci szanatóriumba egynapos zsírelvonásra. Igaz?

– Még nem tudom, hol vállalok állást – mondta hanyagul Csizmás. – Több helyre is hívnak mint fizikust. A Színes Televízió is alkalmazna.

– Én... én nőülni szándékozom, professzor úr... és mivel-hogy a kislány orvostanhallgató... valóban nem szeretnék vidékre kerülni.

– Igen, igen – dűnyögte Bencze professzor –, ez a mi hibánk. A nevelőké és tanároké. Túlságosan lekötött minket a tudomány... túlságosan... az emberről pedig megfeledkezünk.

Tamás szerette volna megtörni a kínossá váló csendet.

– És professzor úr?

– Tessék?

– Mivel tölti a vakációt?

– Elindítom az expedíciót, Tamás.

– Miféle... miféle expedíciót?

A professzor ajka gúnyosan félrehúzódott.

– Azt... vagy talán már nem emlékszik?

– De... tulajdonképpen... – És Tamás elpirult, várta, hogy a professzor most azt kérje: „És arra is emlékszik, hogy másodéves korában azt mondta, ha egyszer elindul az expedíció, én életre-halálra a tanár úrral tartok.”

De Bencze professzor nem kérdezte meg. A töltőtollával játszott, hegyeket rajzolgatott az előtte fekvő papírra.

– Az utolsó évben már nem sokat foglalkoztam földrengéstannal, se kozmogóniával... – motyogta Tamás.

– Tudom.

– És tanár úr befejezte a számításokat?

– Befejeztem.

– A tektonográf?

– Már jól működik.

– Szóval a... a Földrengések Szigetére megy?

– Oda.

„Magával megyek én is... én is megyek” – akarta kiáltani Barlay Tamás. De Csizmás Feri gunyoros arcára nézett, és eszébe jutott Éva, akinek megígérte, hogy egy hét múlva versenyt úsznak a sanghaji öbölben.

– Jó utat, professzor úr!

– Jó utat, uraim! Jólesik, hogy legalább elbúcsúzni eljöttetek.

– Hiszen még találkozunk – mondta elszoruló torokkal Tamás.

– Meglehet. Nos, minden jót!

A geológiai intézet előtt Feri megállt.

– Jössz teniszezni?

– Nem tudom.

– Mi van veled?

– Semmi – felelte Tamás, és cipője orrával köröket rajzolt a földre. – Emlékszel, amikor másodévesek voltunk... a kísérletek a preszignotektonográfal...

– Ó, te hólyag, te azt hiszed, hogy a professzor komolyan magával akart vinni? Hát szaladj vissza, és borulj a nyakába, mondd meg neki, hogy vele mész Madagaskárba vagy a Kuril-szigetekre. Hát nem veszed észre, hogy most minden

tanár a szívünkre akar hatni? Most ébredtek rá, hogy „elpuhult a huszonegyedik század ifjúsága... veszélyben az ifjúság erkölcsé”. Egyszerűen irigyelnek minket, hogy jobban élünk, mint az előző nemzedékek. Ez, öregem, az örök harc. Ők a múlt, mi vagyunk a jövő. Most meg mit bámulsz rám a szép dióbarna szemekkel? Ilyen költői lélekkel kár volt geofizikusnak menned.

– Jó, ne beszélj annyit! Menjünk teniszezni!

2

Esztit moziba hívják

- Halló, Esztike? Itt Bencze András.
- Ó, ó... Bencze professzor, igen, én vagyok – mondta Eszti, és izgalomban összefutott előtte Bencze professzor képe a televízióernyőn.
- Kérem, hány óráig tart ma a szolgálata?
- Egy óra múlva szabad vagyok – felelte Eszti.
- Ha megengedi, megvárom a Gyöngyvirág cukrászdában. Szeretnék valamit kérni magától.
- Kérem, boldogan, bármit, bármikor...
- Tehát egy óra múlva, jó?
- Viszontlátásra.

Eszti lekattantotta a televízió kapcsológombját, és elábrándozott. Mit akarhat? Hangversenyre hívja? Moziba? De a legjobb volna, ha sétálnának egy nagyot, ma estére úgyis kellemes, langyos időt rendeltek, az orgonák nyílnak.

Hű, mi ez a recsegés? És végig égnek a piros lámpák az ellenőrző táblán. Persze, nem figyelt... egy kiló só helyett egy mázsát tett a főzelékbe. Ha ebből nem lesz fejelem! Ki

fogja megenni azt a rengeteg selejt kelkáposztát? – Lenyomta a Technikai Központ gombját.

– Itt Kovács Eszter élelmezéstechnikus. Selejtet csináltam a kelkáposztából, elsóztam... igen, szíveskedjenek a bérelszámolóba leszólni! Megtérítem a kárt.

– Most elnézzük a hibát. Máskor vigyázzon! A kelkáposztát tessék átküldeni a műanyagüzem hármas részlegéhez, csináljanak belőle férfizoknit.

– Igen, átküldöm – sóhajtott Eszti megnyugodva.

Egy óra múlva a cukrászdában volt.

Eszti nagyon szerette a Gyöngyvirág cukrászdát. A fehér asztalkák, a kényelmes, zöld színű karosszékek koszorújában valóban olyanok voltak, mint a gyöngyvirágok kelyhei. A székek és asztalok fölött úgy ragyogott a legmodernebb atomlux világítás, mint virágon a harmatcsepp. Az asztalok távol álltak egymástól, a vendég belesüppedt a karosszékebe, és a szomszéd asztalok beszélgetése csak kellemes, halk duruzsolásként jutott a fülébe, ugyanúgy, mint ahogy nem zavarta a szomszéd asztalnál szóló rádió sem. A hanghullámkioldó a legújabb találmány volt, és ebben a cukrászdában próbálták ki először. Az asztalok körül keringő elektronok megváltoztatták a hanghullámok rezgésszámát, és közömbösítették; az így hallhatatlanná vált hang energiáját elvezették.

Bencze András egy kényelmes sarokasztalnál várta. A professzor most nem viselte a pápaszemét, és enélkül még sokkal fiatalabbnak, szinte kisfiúsnak látszott. Felugrott, és Eszti elé sietett.

– Jó napot, Eszti! Kérem, talán ide ülünk, ha magának kényelmes. Frissítőt parancsol? Fagyalaltot, krémet?

– Tortát szeretnék eperkrémmel.

A professzor megnyomta az asztal alapján a kiszolgálólapocska gombját, és beleszólt:

– Két csokoládétortát és két eperkrémet...

– Tejszínt is? – kérdezte az Éttermi Kiszolgáló Központ inspekciós adagolója.

A professzor Esztire nézett, azután visszaszólt a készülékbe:

– Egy tejszínt is kérek.

– Tizennégy fillér – szólalt meg újra a készülék.

Bencze András tizennégy darab érmét vett ki a zsebéből, és rátette a kiszolgálólapra. A következő pillanatban kinyílt egy perselytorok, elnyelte az érméket, a kiszolgálólap félrehúzódott, helyette felbukkant egy csinos, kék pettyes tálcán két szelet csokoládétorta, két pohár eperkrém, az egyik krém fölött csillagmintára formált tejszínhalommal.

– Imádom az eperkrémet – lelkesedett Eszti.

Bencze elnevette magát.

– Pedig ha tudná, hogy ötven évvel ezelőtt milyen veszedelem fenyegette az eperkrémet, csokoládétortát és minden nyalánkságot.

Eszti a tejszínes kanalat nyalogatta.

– Miféle veszedelem?

– Képzelve el, 2010-ben vagy 2015-ben, abban az időben, amikor az emberiség éppen hogy belekóstolt a kezdődő atomkorszak örömeibe, egyszerre mindent meg akartak változtatni. Amikor kisült, hogy a vasat rézzé lehet alakítani, a hidrogént héliummá, a nitrogént oxigénné, az ifjú kutatók úgy rákaptak az anyagok átalakítására, mint az első középkorban az alkimisták.

– Kik? – kérdezte Eszti, és beleszólt a kiszolgálólapba:

– Egy pohár ásványvizet kérek.
– Díjmentes – válaszolt az Elosztó, és máris ott gyöngyözött a csiszolt pohárban az ásványvíz.

– Az aranycsinálók – felelte a tanár. – Képzelve el, Esztike, volt olyan időszak, amikor az anyagok értékét nem az szabta meg, hogy mennyire szilárdak, rugalmasak, hőállóak, savállóak, hanem az, hogy sokat vagy keveset találtak-e belőle a földön. A nemzetközi pénzegység neve, az arany, ennek a felfogásnak emlékét őrzi.

Eszter semmit sem értett az egészből. Hogyhogy keveset találtak? Hát csináltak volna többet. De legfőképpen azt nem értette, hogy miért meséli el neki mindezt Bencze professzor.

– Képzelve csak, Esztike, olyan túlzásokba is estek, hogy elhatározták, szintetikus tápanyagon fogják tartani az emberiséget. Mit sem törődtek azzal, hogy az ember gyomor- és bélrendszere egymillió év alatt alakult ilyenné, és hogy bármilyen vonzó volna is az egész emésztést, mondjuk, egy húsz centiméteres bélszakasszal elintézni és a hasunk többi részét megfelelő vegyi vagy elektromos eljárással ismereteink raktárává tenni, mint az agyunkat...

Bencze professzor úgy nevetett, hogy a könnye kicsordult. Eszti udvariasan elmosolyodott, de igazán nem értette, hogy mi olyan mulatságos ezen.

– Képzelve csak, Esztike, ezek a műtáplálék-kutatók azzal sem törődtek, hogy az emberek szeretnek enni. Hogy két félgrammos tableta sohasem helyettesíthet egy bécsi szeletet... Szóval ezer tudós nekiállt, kereste az Eszményi Tápanyagot. Egy hatalmas kutatóintézetben dolgoztak is kerek tíz esztendeig. Ezalatt a világ más intézeteiben meg-

oldották a mesterséges fotoszintézist, rájöttek, hogy hogyan lehet korpából bécsi szeletet csinálni, a disznó közbeiktatása nélkül; a bolgár tudósok kimutatták, hogy a joghurtfogyasztás megvéd a sugárártalmak ellen, a dél-afrikaiak rájöttek, hogy a kókuszolaj-diéta megvéd az érlemeszesedés ellen. Bőségesen volt ennivaló, semmi szükség nem volt már az Eszményi Tápanyagra, és amióta felfedezték, hogy a hipofízis működése milyen egyszerűen befolyásolható, és az emberi agy befogadóképességét könnyűszerrel tízszeresére lehet növelni... egyszerűen rájöttek, hogy nincs szükség arra, hogy az ember a hasában raktározza el az algebraképleteket vagy a német igeragozást; de a mi tudósaink csak dolgoztak. B-vitamin, D-vitamin, nikotinsavamid, E-vitamin, enzimek, fermentumok, pektin és karotin, szénhidrátok és fehérjék helyes aránya. Kavartak, kotyvasztottak, kísérleteztek, mesterséges szalmából spenótot csináltak, patkányokat etettek darált ablaküveggel. Végre elkészült. Vizsgálták, elemezték, kisült, hogy az Eszményi Tápanyag összetétele pontosan egyezik a friss sárgaréppával, csak bűdös és ehetetlen. Akkor azután abbahagyták az egészszet. Tehát megmaradt a mákos rétes és a túrós palacsinta, a pörkölt galuskával és a bableves csülökkel. De hát én nem is erről akartam magával beszélgetni, Esztike. – Bencze megköszöri a torkát, és a lány szemébe nézett. – Esztike, én úgy érzem, maga más lány, mint a többi, magával őszintén beszélhetek a legkomolyabb problémáimról is.

– Ó – sóhajtott Eszti elpirulva –, kérem, kedves András, beszéljen csak nyugodtan!

– Én régen figyelem magát, Esztike. Nagyon jólesik, hogy bejár az előadásaimra. Én nem tartom véletlennek, nem lehet

véletlen, hogy éppen a szerda délutáni előadásaimat, a földrengéstani előadásokat látogatja.

„Persze hogy nem véletlen – akarta mondani Eszti. – Szerdán vagyok szabadnapos.” De még mielőtt kimondhatta volna, Bencze professzor megszorította a kezét, és egészen közel hajolva mondta:

– Tudja, Esztike, nekem is ezek a legkedvesebb előadásaim. A földrengéstant tartom ebben a percben a világ egyik legfontosabb tudományának. Tudja-e, miért? Ha megengedi, itt van ez a néhány statisztikai adat: az 1755. évi lisszaboni földrengéskor húszezer lakóházból tizenhétézer vált lakhatatlanná, harminckétezer halálos áldozat. Az 1908-as messinai rengéskor nyolcvanháromezer halálos áldozat; 1923-ban Jokohamában negyedmillió ember esett áldozatul; és a San Franciscó-i, kaliforniai rengések... és az utóbbi száz év, amit a makroszeizmikus sorozatok jellemeznek, 1956 januárja óta itt van a Kermadec-Tonga árok és a múlt században felfedezett Világárok kérdése is, ahol különösen 2030 óta látunk mozgást. A földkéreg nyugtalanabb, mint bármikor az utolsó évezredben. Esztike, ugyebár, ismeri a földrengések fajtáit?

– Ó, igen – felelte csalódottan Eszti. – Tektonikus rengések, omlásos rengések és kitöréses rengések...

– Ez az, nagyszerű, ezek közül a kitöréses rengések és omlások az egyszerűbbek. Ott világosak az okok, ott már a múlt században tisztáztak minden kérdést. De a tektonikus, a hegységképző erők... ez az izgalmas, Esztike!

És Bencze professzor felugrott, egyik kezében tovább szorongatta az eperkrémes kanalat, és fel-le szaladgált a kerek asztalkák között, nem törődve azzal, hogy a szomszéd asztalnál ülő család, egy komoly, kopasz, szigorú tekintetű

papa, kövér, rózsás képű mama és négy, rövidre nyírt hajjú, kerek koponyájú fiú meghökkenve oda néz.

– Vannak dolgok, Esztike, amiket már régen tudunk. Tudjuk azt, hogy a rengések túlnyomó része a mozgékony övezetből ered, az első ilyen mozgékony övezet a cirkumpacifikus zóna, ez a Csendes-óceánt öleli körül, a kelet-ázsiai partvidékkel és szigetvilággal, a csendes-óceáni mélytengeri árkokkal és Amerika nyugati peremhegységeivel együtt. A másik övezet erre majdnem merőleges, ez az Eurázsiai-hegységrendszer öve, Közép-Amerikától az Azori-szigeteken, Földközi-tengeren és vidékén, Nyugat- és Dél-Ázsián át Indonéziáig. A harmadik övezet a kelet-afrikai árokrendszer Etiópiával. Ezt tudjuk. De miért? Miért éppen ott? És mikor következik be a földrengés? És most kezünkben van a kulcs... Mondja, eljönne velem moziba?

Esztit úgy meglepte a kérdés, hogy az első pillanatban nem is válaszolt. Bencze professzor mostanáig tudományos előadást tartott, és most váratlanul – mintha csak táncról, divatos ruhákról és filmekről csevegtek volna egész délután – moziba hívja.

– Szívesen. Mit játszanak a Fórumban? Még a „Hajnali álmok”-at?

– Nem, nem oda hívom – mondta meghökkenve a professzor, és zavartan nézett a lányra. – Tulajdonképpen elmehetnénk a „Hajnali álmok”-ba is, de én arra gondoltam, hogy vasárnap délután az intézetben néhány érdekes földrengés-filmet fogunk vetíteni. A leendő expedíciónk tagjait hívtam meg a vetítésre... Nagyon komoly tudósok és nagyszerű fiúk. Ugyanis, Esztike, én nem szeretném, ha a mi barátság-

gunk most megszakadna. Szeretném, ha az expedíciókkal tartana.

– Az expe...

– Nincs kedve? – kérdezte a professzor.

– De... de... dehogynem... – motyogta Eszti, és elfutotta szemét a könny. Hogy egy ilyen csinos, szőke, harminckét éves férfi, mint ez a Bencze András, ne tudjon másra gondolni, csak a tektonikus rengésekre.

– Énnekem... énnekem volna kedvem... csak olyan váratlan.

– Ó, hiszen nem kell most rögtön döntenie. Vasárnap megnézi a filmet, meghallgatja az útitervet, és egész nyáron át együtt kószálnánk a Csendes-óceán legvadabb vidékén. Tudja-e, hol van a Kermadec-Tonga árok?

– Nem – felelte Eszti borúsán.

– De hiszen éppen az előbb mondtam – kedvetlenedett el a professzor.

– A Csendes-óceán 9427 méter mély árka a Samoa-szigetek...

– Már emlékszem... – mondta Eszti, és felállt. – Menjünk!

– Vasárnap délután várom.

– Jó – bólintott Eszti, és gyorsan elbúcsúzott a professzortól.

Lesétált a legközelebbi quintobuszmegállóig, de csak egy rozoga helikopter állt a téren. – A Fórum moziba – mondta a pilótának, és elhatározta, hogy megnézi egyedül a „Hajnali álmok”-at. A mozi nézőterén fiatal párok ültek összebújva. Nevetgéltek, és sóspercet rágtak. Eszti szemét elborította a

könny. „Hogy én milyen szerencsétlen vagyok – gondolta. – Egyszer szeretek valakit, és az a földrengést szereti.”

Bencze András professzor az Esztivel folytatott beszélgetés után a lakására indult. A tanárok lakásai az egyetem villanegyedében voltak. Bencze gyalog sétált haza – imádta ezt az utat. A Balaton-parton szelíden emelkedő ösvényt hamvas, ezüstös fenyők szegélyezték, s a fenyvesekből léptenyomon házacskák bukkantak elő. Ezek az egy-két emeletes villák színes elasztitonból készültek, legtöbbjük olyan volt, mint egy óriás virág. Este, amikor százszínű atomlux ragyogta be a domboldalt, mintha az Ezeregyéjszaka kincseit borította volna a fák közé egy bőkezű óriás.

– De szép itt – sóhajtott a professzor, és most először gondolt arra, vajon nem bolondság-e ebből a tündérvilágból nekiindulni a vad, haragos tűzhányók földjének.

Belépett a villája kapuján. A megafon hangosan figyelmeztette: „A hallban várják önt.”

„Köszönöm szépen” – morogta szórakozottan a professzor. Ha diákjai hallották volna, hangosan hahotáztak volna rajta. Bencze ugyanis szórakozottságáról volt nevezetes, arról, hogy mindent meg szokott köszönni: az asztalán felbukkanó feketekávé csészéket, a televífon pontosidő-szolgálatát, a csőpostából az íróasztalára hulló iratokat – mintha elfelejtené, hogy nem emberek, hanem egyszerű automaták sorozatai szolgálják ki.

A hallban, a színes tulipánokkal hímzett szuperorlon terítős asztalnál magas, csinos, fiatalos, legfeljebb ötven-hatvan éves nő ült. (Igazán fiatalnak számít ma, amikor az átlagos életkor meghaladja a száznegyven évet!)

– Mama! – kiáltott örömmel a professzor. – Mikor érkezted?

– Nemrég – felelte az asszony, és ölelésre tárta a karját.
– Ha az én fiamnak nem jutok eszébe, kénytelen vagyok én magam quintobuszra ülni.

– Igazán holnap reggel akartam hazaugorni – mentetegetőzt Bencze professzor. – Tudod, mama, az expedíció...

– Tudom, fiam. A kísérletek. Az előadás. Az expedíció. Valami mindig akad.

– Igazán haza akartam menni... ha holnap nem is, legkésőbb vasárnap délután... És televífonon is kétszer kerestelek, de Jancsi azt mondta, hogy te is nagyon el vagy foglalva. Mondd, hogy mennek a kísérletek?

A mama elnevette magát.

– Te mindig tudod, hogy mivel vedd le az embert a lábáról. De apád a lelkemre kötötte, hogy ne beszéljek veled kísérletekről meg munkáról, csak nézzem meg, jól vagy-e, azután szidjalak le, tépázom meg az üstöködet, és máris menjek haza. Este nyolcra színházjegyünk van.

– Csak nem akarsz még ma hazamenni?

– Dehogynem. Legfeljebb egy órát maradhatok.

Bencze András szinte kétségbeesett. Mert igaz ugyan, hogy az ember munka közben megfélelkezik a mamájáról, levélíráshoz is lusta, a televífonkagylót felemelni is lusta, de ha már egyszer itt van a mama, hát maradjon is egy kicsit. Annyi mindenről lehetne beszélni. És nézze meg a mama a dolgozószoba új szőnyegét. Egyenek meg együtt egy kis sült húst, salátát. A mama úgysem látta még az ebédlőasztalt, amely akárcsak a mesebeli terülj asztalkám, rádió-felvevő-készüléket hord a fiókjában, és a házigazda kívánságára, a kapott utasításhoz híven, fél perc alatt hófehér terítőt borít

magára, és étellel-itallal teli tányérokat, kancsókat, evőeszközöket varázsol elő.

A mama végül is megtoldotta a látogatást még egy órával. Együtt teázgattak a terülj asztalkám mellett. A mamának nagyon tetszett a varázsló asztal.

– Budapesten még nem láttam ilyet. De ha volna is az áruházban, akkor sem venném meg. Jancsi öcséd most mindennek a belseje iránt érdeklődik. Múlt héten nálunk járt egy orvos kollégám, a teraszon hagyta a helikopterét. Amíg benn beszélgettünk – tudod, ismered is őt, Ormos doktor, aki felfedezte a Dentovitot, azt a gyógyszert, amitől a lyukas fogakba visszsanő a kikopott rész, szóval egy igen tiszteletreméltó és neves kolléga –, a te jómadár öcséd pedig a barátaival szétszedte a helikopterét az utolsó csavarig. Amikor leszidtam őket, azt mondta, régi típusú volt, nem kár érte. **Ö**tven aranyamba került a szórakozásuk. Még külön kellemetlenség volt, hogy Ormos doktor nem is akarta elfogadni a kártérítést...

Bencze nevetett.

– Én se voltam különb. Hadd tanuljanak a fiúk.

– Hát csak tanuljon, fiam, de a te nyakadon. Alig várom, hogy felpakold, és magaddal vidd a szigetedre.

A professzor majd kiejtette kezéből a teáscsészét.

– Hogyhogy... magammal vigyem?

A mama csodálkozva nézett fel.

– Úgy, hogy megígérted neki.

– Én? Én?

– Nem emlékszel? Tavaly ilyenkor. Azt mondtad, hogy ha kitüntetéssel elvégzi a nyolcadik osztályt, veled mehet az expedícióra.

– Szent Kleofás, mama, hát én azt nem gondoltam komo-

lyan, csak nem képzeled, hogy egy tizennégy éves gyereket egy ilyen veszélyes útra...

– Jancsi nagyon ügyes és használható fiú. Emlékszel, hogy tavaly nyáron a szicíliai diákversenyen első lett. Tud televíziót építeni, morzézni, helikoptert vezetni, úszik, evez, sél...

– De mama, én igazán nem vihetem magammal, akármilyen ügyes... Nem tehetem ki életveszélynek.

– Életveszélynek? – A mama elsápadt. – És te?

– No, nem kell megijedni, nem olyan biztos életveszély, de előfordulhat... tudod, mama, az időjárás-szabályozás csak a Földnek bizonyos sávjaira terjed ki, az úgynevezett kultúrzónákra.

A mama összecsapta a kezét.

– András, ez rettenetes! Te mindig azt hiszed, hogy a katedrán állsz, és mindent a világ teremtésétől akarsz elmagyarázni. Azt kérdeztem, életveszélyes-e az expedíció, mire te el akarod magyarázni nekem az 1997-ben kötött Meteorológiai Egyezményt.

– Mama, kérlek, légy egy kicsit türelmes hozzám!

– No, jól van, fiam.

– Szóval, amikor a múlt század nyolcvanas éveiben az időjárás-szabályozást felfedezték, meteorológiai katasztrófa fenyegetett. Mert az igaz, hogy hasznos és jó dolog volt a Szahara és a Kalahári sivatag öntözése, a Pamír és a Karakorum fásítása, és nagy nyereség volt az Északi-sark megolvasztása is, de hát az emberek mindezt egy kicsit összevissza csinálták. Csakhogy ha egyik helyen felmelegítik a levegőt, akkor a meleg levegő felszáll, és helyébe oldalról hideg légtömegek tódulnak, nem lehet büntetlenül megbolygatni a planetáris szélrendszert, és a mesterségesen

előidézett monszunok nyomán irtózatoss viharok, orkánok, ciklonok támadnak, villámlással, jégesővel...

– Fél óra múlva megyek – figyelmeztette Benczéné a fiát.

– Igen, mama... szóval, amikor létrejött a Genfi Meteorológiai Egyezmény, és felállították az időjárás-szabályozó intézetek hálózatát, megállapították, hogy a tudomány még nem oldotta meg az egész Földre érvényes, egységes, az emberi és növényi életre legkedvezőbb éghajlat kialakításának módját. Meg kell elégednünk azzal, hogy meteorológiaiilag szabályozható zónákat jelöljünk ki, és csak nagyon gondos együttműködéssel biztosíthatjuk a Föld nagy részén a veszélyes viharoktól mentes, zavartalan tengeri és légi közlekedést és a flóra-fauna legnagyobb gazdagságát biztosító eső- és napfény mennyiséget. De mindezért cserébe nagy árat kell fizetnünk, a Föld körül keringő légburok bosszút áll, nehezen tűri a szabályozott övezethez nem tartozó tengereken és földeken sokszoros erővel tombolnak a viharok.

A mama csak most értette meg, mire szolgált a hosszú bevezetés.

Megragadta a fia kezét.

– És a Földrengések Szigete? Te sosem mondtad, hogy ez ott van a viharzónában... te mindig csak arról beszéltél, hogy műszereket és gépeket kell elhelyezni a földkéreg legmozgékonyabb részén...

Bencze professzor mindkét karját szeretettel anyja nyaka köré fonta.

– Azt akarod, hogy ne menjek?

A mama nagyot sóhajtott.

– Hiába mondanám, hogy ne menj. Kemény fejed van, akárcsak az apádnak.

– És mint neked, mama.

– Jó, hagyd ezt! De azért kisfiam, gondold meg... – és a mama gyengéden megsimogatta professzor fia kócos haját.

– Gondold meg, hogy ha ilyen kockázatos dolog, nem volna-e helyesebb, ha irányítható rakétákon juttatnátok a szigetre a műszereket. Minek az életeteket kockáztatni... A Holdat és a Marsot is előbb rakétákkal kutatták...

– De csak addig, amíg nem tudtak oxigénnel ellátott nyomás-kiegyenlítő védőruhát készíteni az első holdutazók számára. Tudod, mama, az egészen más, a kutatóintézet televíziója előtt ülni, ábrákat, grafikonokat leolvasni, és más a magunk szemével, fülével, tapintó ujjjaival vizsgálni mindent. A diákjaim is akkor mérgesítenek, amikor gyönyörűen elsorolják, hogy a látatalaj ilyen meg amolyan, de ha elébük teszel egy bazalt-darabot meg egy mészkövet, nem tudják, hogy melyik micsoda. Hiába szerelem fel a preszignotektonográfomat, nekem millió olyan mellékkörülményt is észlelnem kell, amit a műszer nem jegyez.

– Hát jó – sóhajtott a mama –, de tulajdonképpen minek is foglalkozol a földrengéssel? Én igazán nem akarok bele-szólni, Andriskám, de a többi geológus...

Bencze professzor összecsókolta az anyját.

– Te vagy a legdrágább mama a világon, de hiába, én nem vagyok kíváncsi az elszenesedett páfrányokra, és nem írok könyvet elsüllyedt mesebeli földrészekről, én az emberiséget a földrengés rémétől akarom megmenteni.

– De hiszen Közép-Európában ötven esztendeje nem volt földrengés.

– De lesz, mama. Rengéses periódus következik. Talán ma, talán holnap. Tudóstársaim a világűr titkait kutatják, és kincseket akarnak hozni a Tejútról. Én megelégszem azzal, hogy kutassam a tektonikus erőket.

A mama mosolygott.

– Sok szerencsét, tudós fiam! De mielőtt útra kelsz, látogass haza!

– Hazamegyek, és legalább egy hétig ülök a szoknyádon. De várj, mama! Jancsinak küldök egy kis kárpótlást. Ezer aranyat kaptam egyik tudományos munkámért. Add neki oda!

– Ezer aranyat, hallod? Száz is sok lesz.

– Add csak neki, mama! Vegyen magának gőzhajót vagy helikoptert vagy amit akar. De az expedícióra nem jöhet velem.

A mama táskájába tette az ezer aranyat.

– A menetrendszerű quintobusszal megyek haza. Maradj csak, fiam, ne kísérsz el!

Bencze professzor a tetőteraszról integetett az anyja után, azután bement a házba. Leült az íróasztalához, és elgondolkozva nézegette a falba épített könyvespolcokat, amelyeken a legfinomabb nylonlapokra nyomott könyvek sorakoztak. Platón és Kant filozófiai munkái, Shakespeare drámái, Tolsztoj regényei... A sarokban világvevő színes televíziós készülék, a gombjait innen az íróasztal mellől is forgathatná. De Bencze Andrásnak ma ehhez nem volt kedve. Eszti jutott eszébe, a Fórum mozi, a „Hajnali álmok”.

„Harminckét éves vagyok, se feleségem, se gyerekem, nem jó ez így. Ha ép bőrrel hazajövök a szigetről, elveszem Esztit feleségül.”

Az elhatározástól jókedve támadt.

Átment a tornatermébe. Néhány percet bordásfalgyakor-

latokkal és gyűrűhintázással töltött, azután ledobta magáról a puha szixtilon tornaruhát, és az úszómedencébe ugrott. A langyos, kristálytisza vízben jókedvűen csapkodva úszott vagy ötszáz métert. Utána kimászott a melegített padlóra, és a ventilátor meleg levegője pillanatok alatt megszáritotta a bőrért. Tíz perc múlva már ágyban volt. A kiszolgáló automata teát és kakaót készített az ágy melletti asztalkára, a legfrissebb, harminc perccel ezelőtt megjelent esti újság mellé. Bencze álmos hunyorgással nyúlt a kakaóscsésze után.

Ebben a pillanatban különös morgást hallott. Mintha a Balaton hullámai a házat csapkodnák. Vagy mintha kavicsot, nem is kavicsot, egész hegyeket görgetnének. Azután megmozdult az ágy, jobbra-balra, jobbra-balra hintázva. „Földrengés?” – kérdezte hangosan, csodálkozva. A következő percben a mennyezetről lehullt egy elasztitondarab. Bencze András a halántékához kapott, és visszahanyatlott az ágyra.

3

A megbolondult műszer

Aznap délután, amikor Bencze professzor Esztivel a Gyöngyvirág cukrászdában volt, Barlay Tamás és Csizmás Feri a Jópofák Klubja olvasótermében ült, és narancslét ivott. A Jópofák Klubját az egyetemisták alapították, és csak azt vették fel tagnak, aki legalább ötféle sporthoz és ötféle társasjátékhoz értett, nem sértődött meg, ha a karikatúráját meglátta az újságban, nem haragudott, ha orra előtt kölcsönvették a helikopterét, vagy ha április elsején kihallgatásra rendelték be a rektorhoz, és aki ezenkívül a nappal és az éjszaka bármely pillanatában el tudott mondani három viccet. A klub három évvel ezelőtt szerény kis szobácska volt, öt taggal – most pompás harmincemeletes épületében kétezer tagja szórakozik. A klubnak van színházterme ezerszemélyes nézőtérrel, van hangversenyterme próba- és gyakorlószobákkal. Van versenyuszodája, és van vagy száz kísérletezőszobája, ahol fotóamatőrök, televíziókonstruktőrök, szobrász- és festőművészelöltek, biológusok és textilkémikusok kedvükre tölthetik az időt. Az egész harmadik emelet cukrászda és étte-

rem, ahol naponta kétszázféle húsétel között lehet válogatni. Az ötödik emeleten található az Állandó Divatbemutató, és itt az olcsó és elnyúlhatatlan szixtilon fehérneműk, szuperorlon csipkék, neonylon bársonyok, arfixilon pulóverek sokaságán kívül méregdrága, valódi vászonblúz is látható. A Jópofák Klubjának könyvtára is van, százezer nylonkötetből és közel félmillió filmtekercsből álló gyűjteménnyel, ezer olvasó- és vetítőasztallal. A klub vitaestjein a leghíresebb tudósok, művészek és politikusok válaszolnak az ifjúság kérdéseire, és naponta háromszor megjelenő újságjuk, a Jópofák Hangja, harminc nyelven készül, és félmillió példányban fogy el. A Központi Egyetem rektori tanácsa már néhányszor felkérte a klub vezetőségét, hogy csöppet sem tekintélyes nevüket változtassák meg. Legyen például Jó tanulók Klubja vagy Ifjú Tudósok Társasága, de a jópofák hallani sem akarnak erről. Nagyon jó név ez, különben is okosabb, ha nem az elnevezéssel, hanem a cselekedeteivel vívja ki magának a tiszteletet az ember.

Mint már említettük, Feri és Tamás az olvasóteremben ült. Feri a Jópofák Hangja déli kiadását olvasta. Az újság most, az egyetemi tanév végén tele volt álláshirdetésekkal. Most végző fizikust keresnek a Radar Művek, a Holdrakéta Gyár, a Föld-Mars Kutató Társaság, a Műanyag-kombinát, az Elasztiton Házkonstruktőr Tröszt, és ígérenk fűt-fát, évi három hónapos szabadságot, tizenöt szobás villát atomlux világítással, valódi fabútorokkal. Havi ezer arany fizetést, szabadjegyet a nemzetközi quintobuszjáratokra, ingyen operabérletet és tiszteletpéldányként minden tudományos folyóiratot és újonnan megjelent könyvet. Feri gondosan aláhúzogatta az érdekesebb hirdetéseket.

- A geofizikusi állásokat is aláhúztam, hátha érdekel.
- Kösz – felelte Tamás, aki a házi televíziós központ gombját nyomogatta. – Te, ez a központ alszik.
- Nem alszom, de ember vagyok, és éppen ezért csak egy szám és két kezem van – szólalt meg egy méltatlankodó női hang. – Mit óhajt?
- Ezer bocsánat – vörösödött el Tamás. – Azt hittem, automata. Két kislányt keresünk, itt vannak valahol a klubban. Fábián Évát és Tóth Zsuzsit.
- És nem tudják, melyik teremben vannak?
- Nem. Itt adtunk randevút a könyvtárban, de késnek.
- Jó. Kapcsolom az emeleteket.

Tamás kényelmesen hátradőlt a karosszékben, és figyelmesen nézte a házi televíziós adást. A képen most az első emeleti folyosó jelent meg: fiúk és lányok álltak a hirdetőtábla előtt, és az esti programot tanulmányozták. Tamás figyelmesen nézte a szőke, barna fejezet, azután lenyomta a gombot – mehetünk tovább. A televízió most az első emelet termeit mutatta. Az egyikben gyerekek pingpongoztak, a másikban az egyetemi sakkcsapat mérkőzött – no, itt sincs Éva. A tizenegyedik emeleti zeneteremben Mozart „Kis éji zené”-jét gyakorolták éppen. Tamás meghallgatott néhány taktust, és a gép máris egy tudományos előadótermet mutatott. A teremben az emelvényen kilencven év körüli bácsi magyarázta igen élénken és fiatalosan, hogy a Mecsnyikov Kutatóintézet tejsaverjesztési kísérletei hogyan segítik az élet meghosszabbítását. „Á, ez a híres Peters professzor, ahol ő van, ott Éva is megtalálható” – gondolta Tamás.

– Szíveskedjék a hallgatóságot is megmutatni! – szólt a gépbe. A televíziós központ felvevőgépe sorra fogta fel

a nézők arcát, és a harmadik sor szélén Tamás valóban észrevette Évát, aki elmerülten figyelte a tejsavas erjedés és az érrendszer rugalmasságának bonyolult összefüggését. „Köszönöm, megtaláltam” – mondta Tamás, és kikapcsolta a televíziós készüléket. Helyette a házi televífonjegyzékben megkereste az Orvostudományi Előadóterem harmadik pad-sor első helyének számát. „Kétezer-háromszáztizennyolc... kétezer-háromszáztizennyolc...” – mormogta. Gyorsan tárcsázott, és a következő pillanatban látta, amint Éva előtt az asztalon kigyullad a televífon-jelzőlámpa, látta a készülékben a lány gesztenyeszínű haját és kicsit bosszúsan csodálkozó arcát.

– Ki az? Jaj, szervusz, Tamás!

– Fél órája várlak az olvasóteremben.

– Kérlek, ne haragudj, hosszúra nyúlt az előadás...

– Feri kérdi, hogy Zsuzsit nem láttad-e.

– Biztosan a szerkesztőségben van még. Menjetek fel hozzá, addigra én is odaérek.

– Jó, szervusz!

A szerkesztőség a klubházban jó magasan, a tizennyolcadik emeleten volt, de a két fiatalember szívesebben ment gyalog, mint liften vagy mozgólépcsőn. A lépcsőház átlát-szó, vízszerűen csillogó elasztiton lépcsősorával és minden emeleten más színű – halványkék, almazöld, halványlila, narancsszín – atomlux világításával olyan volt, mint egy mesebeli szökőkút vagy mint kora nyáron a hajnali ég. A lépcsőház üvegfalán át az éjszaka sötétkék bársonyát s a bársonyterítőn csillogó ékszert, a Központi Egyetem kivilá-gított hófehér márványépületét lehetett látni.

– Bolond, aki innen elmegy földrengést kutatni – mondta Feri.

– Honnan tudod, hogy arra gondoltam?

– Látom az orrodon. Tegnap óta, amióta Benczénél jártunk, egyhuzamban lógotod.

– Nem olyan egyszerű kérdés az.

A szerkesztőség hosszú folyosóján mindkét oldalról fehér ajtók sora nyílt. Az ajtókon ifjú újságírók rohantak ki-be, még nedves újságlepedőket hurcolva, olyan izgatott ábrázattal, mintha a világ legfontosabb titkait szorongatnák a markukban. A félig nyitva maradt ajtókon át masinák sokaságát lehetett látni. Diktálásra mozgó írógépek, filmfelvevők és leadógépek, televíziók, képtávírók, vagyis mindaz, amivel a sajtó dolgos munkatársai pillanatok alatt képben, szóban értesültek mindarról, ami Dél-Afrikában vagy Alaszkában történt. Tóth Zsuzsi szobája a folyosó végén volt. A két fiú már Évát is nála találta.

– Jó, hogy feljöttetek – üdvözölték Tamást és Ferit. – Legalább együtt közölhetjük az örömhírt. De üljetek le előbb!

– Milyen örömhírt? – kérdezte Tamás, és leült egy karosszékbe a képtávíró elé. A képtávíró éppen akkor adta az angliai szépségkirálynő-választás híreit.

– Egy üveg pezsgőt kérünk! – szólta Zsuzsa a kiszolgálóasztalba. – Négy poharat is!

– Közös utazásunkra! – mondta Éva, és felemelte a poharat.

– Arra, hogy egy hét múlva csónakázzunk a Jangcekiangon.

– Mit csinálunk? – kérdezte Éva, s letette a poharát.

– Hát amit megígértem... utazgatunk Kínában.

A két lány egymásra bámult.

– Kínában? Hiszen ti tréfáltok... vagy félrebeszélisz...

A két fiú egymásra kacsintott.

– Kislányok! – állt fel Tamás, és ünnepélyesen felemelte a poharát.

– Mi hosszú és lelkes udvarlásunk alatt ígértünk nektek fűt-fát, elmondtuk, hogy szánkázni fogunk a Himalája tetején, rénszarvasszánon járjuk be a tundrákat, megfürdünk a Tirrén-tengerben, de ti, úgy látszik, nem hittetek nekünk. Most tehát itt a pillanat, amikor ígéretünket valóra váltjuk. Feri, vedd elő a jegyeket!

Csizmás Feri a tárcájából vaskos füzetet vett elő. A füzet fedőlapján gépírással ez állt:

Csizmás Ferenc fizikus és Barlay Tamás geofizikus, Fábrián Éva orvostanhallgató és Tóth Zsuzsanna bölcsészhallgató, újságíró

KÖRUTAZÁSI JEGYE.

Érvényes 2057. május 29-től 2058. május 28-ig a Közpon-ti Egyetemi Város–Budapest–Moszkva–Peking–Sanghaj–Tokió–Rangoon–Bombay–Bagdad–Kairó–Durban–Cape Town –Casablanca–Rio de Janeiro–Mexikó–Washington–San Francisco–Sydney quintobuszvonalakra, ezen az útvonalon, valamint öt tetszés szerinti európai fővárosban minden szálloda, étterem, üdülő, strand, színház, klub díjmentes igénybevételére. A jegyeket Barlay Tamás ötödéves és Csizmás Ferenc ötödéves hallgató, az Egyetem alapszabálya értelmében, kiváló tanulmányi eredményéért jutalomképpen,

díjmentesen kapja, Fábián Éva és Tóth Zsuzsanna hallgatók jegyéért 300-300 aranyat átvettünk.

És a szöveg alatt az egyetemi utazási iroda pecsétje.

A két fiú diadalmas mosollyal várta, hogy a két kislány egyszerre kiált fel a boldogságtól, nyakukba ugrik, és csókot ad a fejedelmi ajándékért.

A két lány azonban elolvasta a káprázatos útitervet, és szó nélkül letette a jegyzetfüzetet az asztalra. Még csak rá se néztek az elképedt lovagokra.

Félpercnyi hallgatás után Feri nem bírta tovább.

– Mi az, Zsuzsi, nem tetszik az útiterv?

– Nem.

– De hiszen annyiszor mondtad, hogy szeretnél Pekingbe eljutni meg Rio de Janeiróba... kettesben... velem...

– Mondtam...

– Hát akkor mi bajod van?

– Az, hogy csirkefogók vagytok, és menjetek el nélkü-lünk! Igaz, Évi?

– Igaz.

Tamás, aki eddig egy szót sem tudott kinyögni, csak mozdulatlanul állt magasra tartott pezsgőspoharával, most kétségbeesetten mondta:

– De hát legalább megmagyaráznátok...

– Úgy gondolom, ti tartoztok némi magyarázattal...

– Nem értem.

– Majd megértitek – felelte Éva. – Nem emlékeztek rá véletlenül, hogy hogyan ismerkedtünk meg?

– Dehogynem – felelte egyszerre a két fiú. – Két évvel ezelőtt, egy vitaesten, itt, a Jópofák Klubjában.

– És arra már nem is emlékeztek, hogy min vitatkoztunk?

– Tudja az ördög – morogta Feri.

– Én se tudom – vallotta be Tamás.

– De rövid az eszetek, ha valamire nem akartok emlékezni. Bezzeg mi nem felejtettük el! Arról volt szó, hogy mire fogjuk felhasználni ötödéves korunkban az egyéves tanulmányutat. Kíváncsiak vagytok a vita jegyzőkönyvére? Feltehetem a magnetofonszalagot...

– Nem vagyunk rá kíváncsiak – morogta Feri.

– Az ember változik két év alatt... – mondta Tamás.

– Azt látjuk – felelte Éva mérgesen. – Alaposan megváltoztatok. Itt a kezetek írása, tessék. Barlay és Csizmás harmadévesek meghívják Fábián és Tóth elsőéveseket, hogy 2057-ben tartsanak velük geofizikai kutatóútjukon. Ez nektek geofizikai kutatóút? Luxusquintobuszon körüljárni a világot? Ezt megtehetitek akkor is, amikor kilencvenévesek lesztek, és méteres pocakotok lesz.

– Még mindig nem értem, hogy mi bajotok van – mondta ingerülten Feri.

– Más lány mind a tíz ujját megnyalná, ha ilyen utazásra hívnánk.

És még a rektori hivatalban is elintéztük, hogy kapjatok egyévi tanulmányi szabadságot.

– Köszönjük, ti csak ne intézzetek el nekünk semmit, és keressetek magatoknak más útitársat! – kiáltotta Zsuzsi félig sírva.

– Hát hová akartatok menni?

– Bencze professzor expedíciójával a Földrengések Szigetére – felelte Éva.

– Nem is álmodhattuk, hogy ti nem oda készültök – tette hozzá Zsuzsi.

– Tudjátok, hogy milyen nagy jelentőségű Bencze kutatása? Az egész tudományos világ a feje tetejére fog állni.

– Honnan tudnák? – kérdezte gúnyosan Zsuzsi. – Nem olvasnak szaklapokat. És Bencze professzor nem csinál akkora reklámot...

– És még ők nevezik magukat fizikusoknak... és csónakázni meg strandolni akartok, amikor ilyen kísérlet készül.

– A professzor mondta, ugye, hogy nem hajlandó titeket magával vinni?

– Ne karattyoljatok egyszerre! – kiáltott Feri. – Csak veszekedtek, és egy szót sem lehet érteni az egészből.

– Dehogynem értitek – mondta gúnyosan Éva –, ti csak menjetek el szórakozni az egyetem pénzén...

– De minden ötödéves ezt csinálja! – kiáltotta kétségbeesetten Tamás.

– Ez a jutalom.

– Ha a többi ötödéves ezt csinálja, mi éppen azért szeretünk titeket, mert azt hittük, hogy különbek vagytok náluk. Hát csak jó mulatást! Mi ketten Zsuzsival elhatároztuk, hogy csatlakozunk az expedícióhoz.

– Legszívesebben megvernélek – mondta Feri mérgesen, és megrázta Zsuzsi vállát. – Te azt hiszed, hogy ez valami tréfadolog? Kis kirándulás a vulkánok közé, ahonnan színes riportokat küldhetsz. És mi lesz, ha ciklonok jönnek? Ha nem lesz enivalótok? Ha gejzírek törnek fel? Ha az egész vacak sziget elsüllyed alattatok?

– Ne légy úgy megijedve, te úgysem leszel rajta!

– De igenis rajta leszünk! – vágott közbe Tamás. – Mit gon-

dolsz, majd elengedünk, és mi itthon maradunk... vigye el az ördög a körutazást! Gyere, Feri, jelentkezünk Benczénél!

Feri a jegyfüzetet babrálta.

– Zsuzsi, képzelj csak el... Indiában elefánton utazhatnánk, Egyiptomban megnézhetnénk a fáraók sírját. És azt mondják, Ostiánál olyan kék a tenger...

– Voltam már Ostiában, és egyébként se zavartasd magad miattam! Én az expedícióval megyek.

Tamás felugrott, és hirtelen mozdulattal kiragadta Feri kezéből a jegyfüzetet.

– Mit akarsz azzal a jeggyel?

– Összetépni. Gyerünk Bencze professzorhoz!

– Bolond vagy! Ti mehettek, én nem!

– Megyünk is!

– Úgyse hiszem el! – kiáltotta Feri, és még akkor sem hitt a szemének, amikor Tamás és a két lány igazán kiment a szobából.

A geológiai tanszéken azonban csak az ügyeletes műszerész találta Barlay Tamás és két vállalkozó szellemű társnője. A műszerész a professzor dolgozószobájában ült és paszsiánszozott. A belépőket udvarias biccentéssel fogadta.

– Már harmadszor próbálom a kígyót, de nem jön ki, alighanem valami baj fog érní.

– Persze, mert a káró tízes a földön van – mondta Éva, és felemelte a lapot.

– Nagyon köszönöm – mondta az ügyeletes műszerész, és barátságosan helyely kínálta a társaságot. – Mivel szolgálhatok?

– A professzor urat keressük.

– Elment. Lehet, hogy visszajön. A titkárnöje biztosan tudni fogja. A titkárnök mindjárt jön, csak turistákat vezet.

– Turistákat? Hol?

– Hát kérem ez... hogy úgy mondjam, hm... hát egy kis mellékjövedelem... tudniillik... de ha igazán nem mondják meg senkinek... ugyebár, önök tudják, hogy mi az a preszig-notektonográf?

– Persze, hogy tudjuk – mondta Éva. – Bencze professzor találmánya.

– Igen, kérem, az. Ugye, mint a neve is mutatja, előre jelzi és feljegyzi a tektonikus erők működését. A találmány nagyszerűsége az, hogy mindenfajta feszültségre reagál, ugyanis, amint tudjuk, a kéregmozgások, vagy hétköznapi szóval földrengések, nagyon sokféle erő együtthatásából keletkeznek. Figyelembe kell venni, kérem szépen, a Föld belsejének hőmérsékletét, a radioaktivitást, a földkéregre nehezedő levegőoszlop nyomásának változásait, a levegő hőmérsékletét és a hőmérséklet változásaival együtt járó kéregtágulásokat és összehúzódásokat, a Hold vonzóerejét...

– Tudjuk, tudjuk.

– Mármost kérem – folytatta zavartalanul a műszerész –, ezeket a feszültségeket együttvéve „tektonikus egység”-nek nevezte el, és felosztotta huszonnégy fokra. Ebből tizenkettő negatív, tizenkettő pozitív. A negatív számok növekedése a 0 pont felé jelzi a felgyülemelő, de még mozgássá át nem alakuló egységeket, a pozitív számok nagyjából megfelelnek a régi földrengéserősség-skálának.

Vagyis...

– Tudjuk.

– ...vagyis – folytatta csúnya szemöldökráncolással a

technikus – ez a készülék, kérem szépen, filmfelvevő és filmvetítő készülékkel van egybekapcsolva, és a szakadatlanul működésben levő holdvonzás – radioaktivitás –, magma-feszültség és a többi mérőkészülék plusz-mínusz mozgását egyesítve vetíti rá a huszonnégy rovatra osztott tektonikus egységtáblázatra. Bencze professzor szerint, amíg a jelzés a mínusz nyolc, mínusz három között mozog, közvetlen földrengésveszély nincs. De ha a jelzés tartósan a mínusz három fölé emelkedik, vagy megközelítené a 0 fokot, akkor a kéregfeszültség feloldása már csak földrengésekkel lehetséges, mégpedig minél gyorsabb és egyenes vonalúbb ez az emelkedés, annál hevesebb földrengés várható. Tehát azt is ki lehet számítani, hogy egyes, kettes, ötös vagy akár nyolcas erősségű lesz-e a rengés. Utána a feszültségnek vissza kell zuhannia a mínusz tíz, mínusz tizenkettő közé.

– De kérem, ez...

– No, éppen ezt akarom én is mondani. Ez, kérem, dajkamese. Én mondom, hogy ez a gép nem ér semmit. Két éve vagyok mellette, de a feszültség még sosem emelkedett mínusz három fölé.

– De földrengés sem volt az elmúlt két évben.

– Az, kérem, pusztán véletlenség... de hát az ember ezt nem meri Bencze professzor szemébe mondani. Nekem különben is mindegy. Ez egy nagyon drága gép, ez még a kozmikus sugárzást is mutatja, ennél fogva én azért kapok havi száz arany fizetést, hogy négyórás váltásokkal itt üljek, kérem, és jelentsem, ha valami rendkívülit látok. Eleinte néztem is a gépet, de sokáig nem lehet bírni, az ember beleszédül... Mindig azok a vibráló zöld grafikonok, felmennek meg lemennek. Nem tanult műszerésznek való az ilyen. Azután

rájöttem, hogy a masina mozog akkor is, ha én nem nézem, és akkor sem lesz semmi baj. Azóta behozok egy pakli kártyát, és ha az öreg nincs benn az intézetben, lejövök ide a dolgozószobájába, itt sokkal kellemesebb, szép a kilátás, és a kiszolgáló automatával hozatok magamnak kávé.

– És mi van a turistákkal?

– Ja igen, hát az a Pannika ötlete volt; eredetileg arról beszéltünk, hogy milyen nagy kár, hogy egy ilyen marha nagy gépezet csak jár, jár egy olyan hatalmas teremben, nem nézi senki, nem hajt semmi hasznot, és akkor eszünkbe jutott, hogy ha egyszer a preszignotektonográf minden feszültséget le tud mérni, akkor kikapcsoljuk belőle, mondjuk, a kozmikus feszültséget, és mérünk vele valami mást...

– Nem értjük...

– Jaj, dehogynem. Tessék csak kicsit figyelni! Azt, ugye, tetszenek tudni, hogy minden hullámzó mozgás feszültségét meg tudjuk mérni, ugyebár, a hang, a fény...

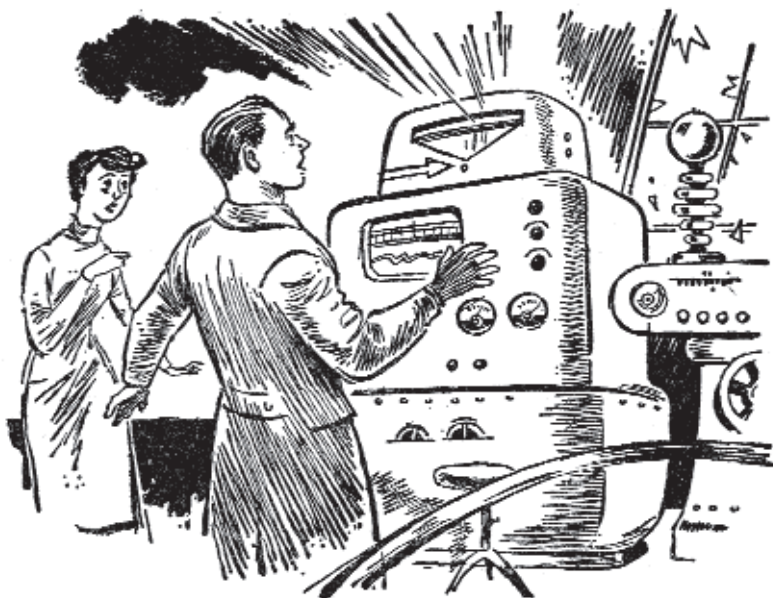
– Tudjuk, tudjuk...

– Azt is tetszenek tudni, hogy a harmincas években Altomonte professzor felfedezte a pszichotenziót...

– Mi az? – kérdezte Zsuzsi.

A műszerész készségesen magyarázta:

– Az a tulajdonság, hogy egymást nagyon szerető emberek egyszerre éreznek, gondolnak, mondanak valamit. Ez rokona a szomnitenzióknak, az egymásról álmodási készségnek. Nos, Altomonte tanár úr felfedezte, hogy ez nem egyéb, mint az agykéregben keletkezett ABX típusú 0,3-0,6 méteres rövidhullámú rezgés, amelynek megfelelő hullámhosszú rezgés a másik rokonszenvező egyénnél is kellő feszültséggel megtalálható. Ha tehát kikapcsolom a preszignotek-

tonográfából a földkéregre jellemző hullámhosszakat, és beállítom ABX rövidhullámok vételére, akkor a kísérleti szobában levő szerelmespárról könnyen megállapíthatom, hogy pszichotenziójuk kielégítő-e, más szóval, megértik-e, szeretni fogják-e egymást.

– Óriási! – csapta össze a kezét Zsuzsa.

– Mit szól ehhez Bencze professzor?

– Csak nem képzeled, hogy tud róla? – hüledezett a derék műszerész.

– Ő délután hazamegy, lejövök pasziánszozni, Pannika felviszi a szerelmespárokat... egy kísérlet: egy arany, és este visszakapcsolom a műszereket. Még sose volt semmi baj. Mindig a mínusz hatot mutatja. Parancsolják megtekinteni?

– És mi történne, ha a műszer egyszer mégis földrengést jelezné? – kérdezte Tamás.

A műszerész vállat vont.

– Miért jelezne? Az üzlet már úgyis a végét járja. Bencze professzor a jövő héten elviszi az expedícióra az egészet, addig meg csak nem lesz semmi baj...

A preszignotektonográf a második emeleti kutatóteremben állt. A társaság az első emeleti fordulóban találkozott a lefelé igyekvő turisták láthatóan elégedett csoportjával. Valamennyi fiatal pár volt, és úgy látszik, mindenkinél kedvezően ütött ki a vizsgálat.

– Visszakapcsoltad a gépet? – kérdezte a műszerész.

– Vissza – felelte a titkárnő. – Tessék, itt vannak a kulcsok.

– Mindjárt jövök, csak a kollégáknak megmutatom – ígérte a műszerész.

– Megbocsátanak, de előremegyek. Különben, ha megengedik, Solt Zsolt a nevem. A keresztapámnak támadt ez a rettentő ötlete, hogy rímeljen a nevem, én jobban szeretem, ha Zoltánnak szólítanak.

A derék műszerész, majd utána a három fiatal belépett a terembe. A terem közepén lapos asztalon kapcsolók, fogantyúk és jelzőlámpák sora volt. Az ajtóval szemközt a falon vetítő neonylon lepedő, a lepedőn közepen vízszintes vonal, a vonal alatt és fölött számok egytől tizenkettőig. A sorszámok között zöldes fénycsík vibrált.

– Íme – mutatott rá a műszerész. – Ez az.

A következő pillanatban azonban rémülten hátrahőkölt.

– Szentséges ég... ez a műszer... Panni elrontotta... mi van ezzel... nézzék!

A vetítő neonylonon a zöld fénycsík egyre erősödött és

emelkedett. Egy-egy pillanatra szinte a pozitív-negatív számok határát súrolta.

A műszerész rémült kapkodással rángatta a fogantyúkat. Gombokat nyomott le, az ellenőrző lámpákat figyelte, kikapcsolta a mágnesességet, azután kikapcsolta a magmafeszültség-mérőt, megint visszakapcsolta, de a gép rakoncátlankodása nem szűnt meg. Sőt, valami recsegő, sziszegő, különös zúgást, morgást is hallattak a műszerek.

– Hű, mi lesz ebből! Elcsapnak... végem... valamit rosszul kapcsoltunk vissza. Valami... de mintha Pannika már délben említette volna, hogy nagyon vibrál... mi lesz velem... – nyöszörgött a szerencsétlen műszerész.

– Közeledik a nullához, eléri a nullát a zöld csík! – kiáltotta most Éva.

Tamás egyszerre a homlokára csapott.

– Maga szerencsétlen! Nem a gép a rossz, földrengés lesz, azt jelzi.

Solt Zsolt kidülledt szemmel bámult.

– Lehetetlen... lehetetlen... akkor is végem.

– Miért?

– Mert nincsenek meg a grafikonok, a gép órákig ki volt kapcsolva... tegnap is ki volt kapcsolva... és hasból én rajzoltam meg a hiányzó grafikonokat... mindet mínusz négy és mínusz hat között...

– Hívja fel gyorsan Bencze professzort vagy a külföldi földrengéskutató intézeteket... vagy amit ilyenkor kell!

– Én nem is tudom... én... ilyenkor... – siránkozott a rémült műszerész. – Majd megpróbálom, kérem... én... én...

Ebben a pillanatban a vetítőlepedőt szinte előntötte a zöld fény. A csíkok áttörték a pozitív számok határát, egy pillanat

alatt futottak fel egészen a hatosig. Ugyanekkor az irányító asztal mozdulni látszott, az ablakok csörömpölve kihulltak, és dübörgő morgás töltötte be a levegőt.

– A televífonhoz! – kiáltotta Tamás. – Hátha otthon van a professzor.

– Tárcsázták Bencze lakását, ötször, tízszer egymás után, de a kagylót nem vette fel senki.